

Johanna Karimäki vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseen (1 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Suomessa on yli 200 vesivoimalaa ja erilaisia kalojen vaellusesteinä toimivia patoja on tuhansia. Patojen rakentamisella ja vesien säännöstelyhankkeilla on aiheutettu huomattavaa haittaa Suomen kalakannoille ja vesiluonnolle laajemminkin. Kaikki Suomen vaelluskalat vimpaa lukuun ottamatta ovat uhanalaisia tai vaarantuneita. Erityisen huonosti menee meritaimenella, järvilohella, saimaannieriällä ja itämeren harjuksella, jotka on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi.

Uhanalaisten vaelluskalojen suojelemiseksi valtioneuvosto hyväksyi kansallisen kalatiestrategian maaliskuussa 2012. Kalatiestrategian tärkeimpänä tavoitteena on uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojemme elinvoimaisuuden vahvistaminen. Tämä mahdollistuu vaellusyhteyden palauttamisella ja muilla luontaista lisääntymiskiertoa tukevilla toimenpiteillä. Kalateiden mahdollistama vaelluskalojen nousu jokeen auttaa vahvistamaan niiden kutemismahdollisuuksia, eli luontaista lisääntymistä. Rakennetuissa joissa parannetaan kalojen kulkumahdollisuuksia patojen ohitse ja edistetään potentiaalisten lisääntymisalueiden käyttöönottoa esimerkiksi kalateiden, uomien vesittämisen ja perattujen koskien kunnostamisen avulla. Tärkeää on myös sellaisten vesivoimalapatojen purkaminen, joiden sähkövoiman tuotanto on pieni, mutta haitta kalojen kutunousun esteinä suuri.

Kalatiestrategian tavoitteet ohjaavat kalatierakentamista, sillä siihen sisältyy 55 padon kärkikohdetta. Osa näistä on toteutuksessa, mutta tavoitteisiin nähden toteutus on edennyt turhan hitaasti. Kalateiden kustannuksia on usein jaettu eri tahojen, kuten voimalayhtiöiden, EU:n ja valtion kesken. Tietysti voimalayhtiöillä pitää olla vastuu rahoittaa näitä yhteiskunnallisesti erittäin merkityksellisiä hankkeita, mutta valtion rahoituksella on hankkeita nopeuttava rooli.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 1 000 000 euroa momentille 30.40.31 kansallisen kalatiestrategian toteutukseen, uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseen, kalakantojen luontaista lisääntymistä edistävien hankkeiden toteuttamiseen.

Talousarvioaloite TAA 125/2015 vp

Helsingissä 9.10.2015

Johanna Karimäki vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr